

بسمه تعالی

معاونت تحقیقات و فناوری
وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی

مرکز توسعه، هماهنگی و ارزیابی تحقیقات

شیوه نامه حمایت از پایان نامه های اثرگذار و فناورانه

عنوان:	شیوه نامه حمایت از پایان نامه های اثرگذار و فناورانه
واحد تهیه کننده:	مرکز توسعه، هماهنگی و ارزیابی تحقیقات با مشارکت فعال معاونتهای تحقیقات و فناوری دانشگاههای علوم پزشکی کشور
تصویب و ابلاغ کننده:	معاونت تحقیقات و فناوری وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی
ذی نفعان:	دانشگاههای علوم پزشکی کشور، اعضا هیات علمی و دانشجویان
بازنگری:	سالانه
تاریخ تنظیم:	اسفند 1402

با رویکرد تاکید بر تمرکز دانشگاه ها بر شاخص های برنامه هفتم توسعه در حوزه تحقیقات و فناوری، درخصوص شاخص های ارتقای نظام سلامت و در راستای حمایت، ساماندهی و ارتقای کیفی پایان نامه ها و تقویت مشارکت موثر اعضای هیات علمی و محققین در طراحی و اجرای پایان نامه های مصوب دانشگاه های علوم پزشکی و موسسات وابسته، شیوه نامه حمایت از پایان نامه های اثرگذار و فناورانه تدوین و ابلاغ گردید. رویکرد این شیوه نامه تضمین هدفمندی و تخصیص عادلانه اعتبارات به سمت اولویت های مساله محور و فناورانه دانشگاه به شکل منطقه ای و ملی و همچنین در راستای ارتقای کمی و کیفی پاسخگویی پژوهش های نظام سلامت است. بر این اساس هدف این است که با استفاده از ظرفیت های دانشجویان در مقاطع مختلف، پایان نامه هایی طراحی و اجرا شوند که موجبات دستیابی به دستاوردهای اثرگذار پژوهشی و یا فناورانه در سطوح دانشگاهی و فرادانشگاهی نظیر دستاوردهای فناورانه، ثبت اختراع و یا مداخلات بهداشتی و درمانی که باعث بهبود کیفی یا اقتصادی آن خدمت شود، بیش از پیش توسعه یابند.

ماده -1: تعاریف

وزارت بهداشت: منظور وزارت بهداشت، درمان و آموزش پزشکی است.

دانشگاه / موسسه: منظور تمام دانشگاه ها و دانشکده های علوم پزشکی، مراکز آموزش عالی، مراکز تحقیقاتی و پژوهشکده های وابسته و تابعه وزارت بهداشت است.

پایان نامه: پروژه تحقیقاتی است که دانشجویان در موضوعی خاص مربوط به رشته تحصیلی خود، برای دریافت مدرک تحصیلی در مقاطع مختلف انجام می دهند.

پایان نامه اثرگذار: پایان نامه های اثرگذار پایان نامه ای با ماهیت مطالعاتی و پژوهشی مبتنی بر دانش و فناوری های نوین است که قابلیت تولید مقالات خاص با کیفیت/ تولید محصول/ ارائه یا بهبود یک خدمت موثر بهداشتی یا درمانی/ ارائه یا بهبود خدمت موثر آموزشی یا مدیریتی (منطبق بر شرایط احراز اثرگذاری) را دارد (جدول شماره 1).

پایان نامه فناورانه: هر گونه پایان نامه مصوب شورای فناوری دانشگاه که برون داد آن (نظیر تولید دارو و مواد اولیه، محصول فیزیکی، تکنیک جدید، خط تولید، نرم افزار، محصول با فناوری بالا، ثبت اختراع) سبب رفع یک نیاز یا حل یک مشکل در حوزه سلامت و بهبود کیفیت زندگی در اقشار مختلف جامعه گردد. این طرح ها در قالب پایان نامه مراحل تحقیقاتی را طی نموده و امکان و پتانسیل تولید محصول پیش بینی می شود. در خصوص تولید مواد اولیه، کسب دانش فنی تولید مواد اولیه در مقیاس صنعتی و حداقل نیمه صنعتی مدنظر می باشد.

ماده -2: مرجع تشخیص و تایید اثر گذاری پایان نامه‌ها

کلیه مستندات مربوط به دستاوردهای پایان نامه بر حسب نوع آن‌ها ضمن طرح، بررسی و تصویب در شورای پژوهشی و یا شورای فناوری، مورد تأیید نهایی معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه/موسسه قرار گرفته و حسب مندرجات شیوه نامه حاضر، اطلاعات مورد نیاز به همراه مستندات پشتیبان جهت تخصیص حمایت‌های تدبیر شده به به مرکز توسعه و هماهنگی تحقیقات وزارت بهداشت ارسال خواهد شد.

تبصره 1: در حوزه ستادی معاونت تحقیقات و فناوری وزارت متبوع، مستندات طرح‌های واجد شرایط متعاقب استعلام، در کمیته ای تخصصی ذیل مرکز هماهنگی و توسعه تحقیقات طرح و بررسی و در خصوص تخصیص حمایت‌های مالی تصمیم گیری خواهد شد.

ماده 3: ضوابط دریافت حمایت مالی

1. دارا بودن مصوبه شورای پژوهشی و یا شورای فناوری دانشگاه/موسسه
2. اخذ کد اخلاق پایان نامه از کمیته اخلاق پزشکی دانشگاه/موسسه
3. ارائه دستاوردهای اثرگذار و فناورانه حاصل از پایان نامه در سطوح دانشگاهی و فرادانشگاهی منطبق با مندرجات جدول شماره 1
4. ارائه تعهد دستاوردهای اثرگذار و فناورانه حاصل از پایان نامه توسط استاد راهنمای پایان نامه (صرفاً در مواردی که به تأیید کمیته تخصصی دانشگاه/موسسه حصول آنها زمانبر ولی قطعی خواهد بود)
5. ارائه پیوست اثرگذاری و یا فناورانه پایان نامه (مشمول بر حداقل‌های ذیل:

(بیان اهمیت مساله و شرح تاثیرات مفید بالقوه فعالیت پژوهشی و تاثیرگذاری آن، تبیین نوآوری پژوهش در روش انجام و شواهد حاصل از آن، جذب حمایت مالی و سایر حمایت‌های دانشگاهی و فرادانشگاهی، شرح دقیق دامنه اثرگذاری حسب خروجی‌های مورد انتظار و گروه‌های هدف با ذکر سطوح جغرافیایی ملی، استانی، دانشگاهی و ...، ارائه برنامه هدفمند زمانبندی پیشبرد گام به گام مطالعه متناظر با اهداف و فعالیتها، تشریح جنبه‌های اثرگذاری و فناورانه دستاوردهای خاص مطالعه در قسمت بحث و نتیجه گیری و تحلیل نقاط قوت و ضعف و ارائه راهکارهای موثر برای ارتقای لاین تحقیقاتی پایان نامه)

6. درج وابستگی سازمانی محل برگزاری تحقیق (مرکز تحقیقات، پژوهشکده، پژوهشگاه، واحد توسعه تحقیقات بالینی، کمیته تحقیقات دانشجویی، ...) به طور دقیق و شفاف

تبصره 2: حداکثر تعداد پایان نامه تحت حمایت هر استاد راهنما بر حسب رشته-مقطع و شرایط هر دانشگاه، مشترکاً توسط معاونین تحقیقات و فناوری و آموزشی دانشگاه/دانشکده یا گروه آموزشی تعیین و اعلام خواهد شد.

تبصره 3: اولویت اختصاص حمایت پژوهشی از پایان نامه‌ها با مطالعاتی است که جامعه محور/محصول محور/ فناور/ سفارش شده از یک صنعت یا سازمان خارج از دانشگاهی باشد.

تبصره 4: حمایت مالی همزمان حداکثر از دو پایان نامه در حال اجرای یک استاد راهنما در صورت حصول دستاورد فاخر (استخراج یک مقاله با نمایه بین المللی Q1 یا یک محصول فاخر) مجاز است. مرجع تشخیص فاخر بودن معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه/موسسه است.

تبصره 5: فاصله تصویب پایان نامه های متوالی یک استاد راهنما نباید بیش از 6 ماه نباشد. لازم است در پایان نامه دوم ذکر شود که در ادامه پایان نامه شماره 1 است.

تبصره 6: در موارد مرتبط با تبصره 5؛ گزارش عملکرد اول در خصوص اتمام پایان نامه اول؛ گزارش عملکرد دوم در مورد اتمام پایان نامه دوم و گزارش سوم مقاله منتج از دو پایان نامه خواهد بود.

تبصره 7: نظارت بر حفظ حقوق معنوی و مادی مجریان طرح/ نویسندگان مقالات (از جمله دانشجویان) بر عهده معاونت تحقیقات و فناوری دانشگاه/ موسسه خواهد بود.

ماده 4- نحوه بررسی مستندات و سطوح حمایت های مالی

بازنگری شرایط و سقف مالی حمایتها، هر ساله بر اساس تورم اعلام شده از سوی بانک مرکزی جمهوری اسلامی ایران بازنگری و ابلاغ و از محل اعتبارات دانشگاه/ موسسه تامین و پرداخت خواهد شد. واحدهای تابعه دانشگاه/ موسسه موظف هستند پایان نامه اثرگذار را تا سقف تعیین شده (جدول شماره 1) بررسی و حمایت نمایند.

تبصره 8: در پایان نامه های با هزینه بیش از سقف مالی تعیین شده، استاد راهنما می تواند طرح را در قالب سقف طرح های تحقیقاتی ارسال نماید.

جدول شماره 1- سطوح اثرگذاری ، مستندات پشتیبان حسب محورها و سطوح حمایتی			
سطوح اثرگذاری	محورهای اثرگذاری	مستندات پشتیبان خاص هر محور**	سطوح حمایتی
دانشگاهی و فرا دانشگاهی	تاثیر بر تغییر تصمیم گیری در نظام سلامت یا تحقیقات سلامت	مستند بیانگر اصلاح و یا تغییرات کلان تصمیم گیری (مانند ابلاغ بخشنامه جدید) و نامه تاییدیه با امضای بالاترین مقام تصمیم گیری و سیاست گذاری مرتبط با موضوع	در صورت احراز شرایط پایان نامه اثرگذار در سطح ملی با تأیید مرجع مرتبط در وزارت متبوع حمایت کامل مالی/ در سطح استانی 50 درصد/ در سطح دانشگاه 20 درصد از هزینه کل پروپوزال، تا سقف 400 میلیون ریال
	ارتقای وضعیت نظام سلامت	مستند بیانگر تغییر در وضعیت سلامتی) مانند گزارش انجام طرح تحقیقاتی که تغییر ایجاد شده در شاخصهای سلامت را اثبات نماید و نامه تاییدیه با امضای بالاترین مقام تصمیم گیری و سیاست گذاری مرتبط با موضوع	در صورت احراز شرایط پایان نامه اثرگذار در سطح ملی با تأیید مرجع مرتبط در وزارت متبوع حمایت کامل مالی/ در سطح استانی 50 درصد/ در سطح دانشگاه 20

<p>درصد از هزینه کل پروپوزال، تا سقف 400 میلیون ریال</p>			
<p>در صورت احراز شرایط پایان نامه اثرگذار در سطح ملی با تأیید مرجع مرتبط در وزارت متبوع حمایت کامل مالی / در سطح استانی 50 درصد/ در سطح دانشگاه 20 درصد از هزینه کل پروپوزال، تا سقف 400 میلیون ریال</p>	<p>مستند بیانگر تغییر در مولفه های موثر بر سلامت (مانند گزارش انجام طرح تحقیقاتی که تغییر ایجاد شده را بر اساس شاخصهای مستدل اثبات نماید) و نامه تاییدیه با امضای بالاترین مقام تصمیم گیری و سیاست گذاری مرتبط با موضوع</p>	<p>مولفه های موثر بر سلامت</p>	
<p>در صورت احراز شرایط پایان نامه اثرگذار در سطح ملی با تأیید مرجع مرتبط در وزارت متبوع حمایت کامل مالی / در سطح استانی 50 درصد/ در سطح دانشگاه 20 درصد از هزینه کل پروپوزال، تا سقف 400 میلیون ریال</p>	<p>مستند بیانگر بهبود ارائه خدمات نظام سلامت (مانند پروتکل های بهداشتی درمانی و یا گزارش انجام طرح تحقیقاتی که تغییر ایجاد شده را اثبات نماید) و نامه تاییدیه با امضای بالاترین مقام تصمیم گیری و سیاست گذاری مرتبط با موضوع</p>	<p>ارتقای ارائه خدمات نظام سلامت</p>	
<p>در صورت احراز شرایط پایان نامه اثرگذار در سطح ملی با تأیید مرجع مرتبط در وزارت متبوع حمایت کامل مالی / در سطح استانی 50 درصد/ در سطح دانشگاه 20 درصد از هزینه کل پروپوزال، تا سقف 400 میلیون ریال</p>	<p>مستند بیانگر اثر بر اقتصاد (مانند گزارش انجام طرح تحقیقاتی که تغییر ایجاد شده را بر اساس تحلیل شاخصهای مستدل اثبات نماید) و نامه تاییدیه با امضای بالاترین مقام تصمیم گیری و سیاست گذاری مرتبط با موضوع</p>	<p>اثر بر اقتصاد</p>	
<p>در صورت احراز شرایط پایان نامه اثرگذار در سطح ملی حمایت کامل مالی / در سطح استانی 50 درصد/ در سطح دانشگاه 20</p>	<p>هر گونه برون داد محصول محور (چه در حیطه راهنماهای بالینی و یا مواردی نظیر تولید دارو و مواد اولیه، محصول فیزیکی، تکنیک جدید، خط تولید، نرم افزار، محصول با فناوری بالا، ثبت اختراع) و نامه تاییدیه</p>	<p>تولید محصول (اثرگذار یا فناورانه)</p>	

درصد از هزینه کل پروپوزال، تا سقف 400 میلیون ریال	با امضای بالاترین مقام تصمیم گیری و سیاست گذاری مرتبط با موضوع		
برای هر مقاله حائز شرایط در پایان نامه های دکتری تخصصی مبلغ 250 میلیون ریال و برای هر مقاله حائز شرایط در سایر مقاطع تحصیلی دانشجویان 125 میلیون ریال تا سقف 500 میلیون ریال	ارائه مستندات انتشار مقاله که دانشجو در آن نویسنده اول یا مسوول باشد	انتشار مقاله حاصل از پایان نامه در مجلات بین المللی Q1 (برای دانشجویان مقاطع دکتری تخصصی مقاله سوم به بعد و سایر مقاطع تحصیلی مقاله دوم به بعد)	در راستای تحقق برنامه توسعه هفتم
هر یک مورد معادل 50 درصد حمایت کامل تا سقف 400 میلیون ریال	ارائه مستندات ثبت اختراع در مراجع معتبر بین المللی	ثبت اختراع خارجی حاصل از پایان نامه	
هر یک مورد معادل 30 درصد حمایت کامل تا سقف 300 میلیون ریال		ثبت اختراع داخلی / ژن و سایر موارد مشابه حاصل از پایان نامه	
هر یک مورد معادل 20 درصد حمایت کامل تا سقف 200 میلیون ریال	ارائه مستندات انتشار مقاله که دانشجو در آن نویسنده اول یا مسوول باشد	انتشار مقالات داغ و پراستناد (برای دانشجویان مقاطع دکتری تخصصی مقاله سوم به بعد و سایر مقاطع مقاله دوم به بعد که مازاد بر تعهدات فارغ التحصیلی دانشجو منشر شده باشد)	

*ارائه اصل پروپوزال، مصوبه شورای پژوهشی و یا شورای فناوری، مستندات اخذ مجوز کمیته اخلاق، گزارش پایانی مطالعه مطابق با ماده 3 دستورالعمل حاضر برای تمامی موارد الزامی است.
*کلیه موارد ذکر شده در جدول باید حاصل پایان نامه دانشجویی انجام شده باشند.

ماده 5- نحوه پرداخت

میزان اقساط و مراحل پرداخت مبلغ حمایت مالی از پایان نامه های اثرگذار مصوب به شرح زیر است:

- قسط اول 40 درصد کل مبلغ تصویب شده برای حمایت از پایان نامه به صورت پیش پرداخت حسب خروجیهای اعلام شده در پروپوزال
- قسط دوم 40 درصد کل مبلغ تصویب شده برای حمایت از پایان نامه پس از ارائه گزارش پیشرفت حداقل 50 درصد مطالعه.
- قسط سوم 20 درصد کل مبلغ تصویب شده برای حمایت از پایان نامه پس از ارائه گزارش پایان نامه و ارائه مستندات مربوط به دستاورد حاصل از پایان نامه

این شیوه نامه در 5 ماده و 8 تبصره در تاریخ 1403/02/04 در شورای مدیران معاونت تحقیقات و فناوری به تصویب رسید و مفاد مندرج در آن از تاریخ تصویب قابل اجرا است.